

HOT ISSUE

พฤษภาคม 2561

การพัฒนางานบริการภาครัฐด้านระบบ การชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ดาวนโหลดเอกสารได้ที่
<http://www.parliament.go.th/library>

การพัฒนางานบริการภาครัฐด้านระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ

พิชิตวรรณ กิติคุณ

วิทยากรชำนาญการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

จากที่ผ่านมาภาครัฐไทยได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานภาครัฐ เพื่อก้าวสู่การเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) และมุ่งหวังให้รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและปฏิรูประบบราชการ จวบจนในปัจจุบันภาครัฐไทยยังคงให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาการบริหารงานภาครัฐอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะกับงานบริการภาครัฐหลายด้าน ซึ่งรวมถึงด้านการชำระเงินภาครัฐให้เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน และทำให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยเพราะไม่ต้องพกเงินสดเป็นจำนวนมากมาชำระที่หน่วยงานราชการ อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้หน่วยงานราชการก้าวเข้าสู่สังคมไร้เงินสดในอนาคต ทั้งนี้การชำระเงินภาครัฐมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมากทั้งด้านการรับเงินของภาครัฐ การจ่ายเงินของภาครัฐ และการชำระเงินระหว่างภาครัฐ โดยมีความเกี่ยวข้องกัน ดังนี้

1. การรับเงินของภาครัฐ มีความเกี่ยวข้องกับ 1) การชำระเงินของประชาชนให้ภาครัฐ (Customer to Government payments: C2G) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นธุรกรรมที่มีมูลค่าไม่สูง แต่มีปริมาณธุรกรรมจำนวนมาก เช่น การรับชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การรับชำระเบี้ยประกันสังคม การรับชำระค่าสาธารณูปโภค (ค่าไฟฟ้า ค่าประปา ค่าโทรศัพท์ และค่าผ่านทางด่วน) เป็นต้น และ 2) การรับชำระเงินจากภาคธุรกิจ (Business to Government payments: B2G) ซึ่งมีมูลค่าต่อรายการสูงกว่าการรับชำระเงินจากประชาชนทั่วไป เช่น การรับชำระค่าภาษีส่งออกและนำเข้าสินค้า การรับชำระค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม การรับชำระค่าธรรมเนียมเพื่อขออนุญาตทางธุรกิจ เป็นต้น

2. การจ่ายเงินของภาครัฐ มีความเกี่ยวข้องกับ 1) การจ่ายเงินของภาครัฐไปให้กับประชาชน (Government to Customer: G2C) ซึ่งธุรกรรมการจ่ายเงินจะมีพฤติกรรมคล้ายกับธุรกรรมการรับเงินที่มีปริมาณธุรกรรมจำนวนมากแต่มีมูลค่าไม่สูง เช่น การจ่ายเงินเดือนและค่าจ้างของพนักงานภาครัฐ การคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การให้สวัสดิการของภาครัฐ การให้เงินช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นต้น และ 2) การจ่ายเงินของภาครัฐไปให้กับภาคธุรกิจ (Government to Business: G2B) เช่น การคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่ม การคืนเงินกู้ยืมของภาครัฐ การจ่ายชำระค่าจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ เป็นต้น

3. การชำระเงินระหว่างภาครัฐ มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเงินระหว่างหน่วยงานราชการ (Government to Government payments: G2G) โดยเป็นการนำส่งรายได้ที่หน่วยงานราชการต่าง ๆ รับจากประชาชนและธุรกิจเข้าเป็นเงินคงคลัง และการเบิกจ่ายเงินงบประมาณจากส่วนกลางไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2557, น.5)

ทั้งนี้ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนางานบริการภาครัฐด้านการชำระเงินภาครัฐให้เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือการก้าวสู่สังคมไร้เงินสดของหน่วยงานราชการในครั้งนี้ นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของภาครัฐ เพราะนอกจากจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนแล้ว ยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภาครัฐ การติดตามตรวจสอบภาครัฐ และการลดโอกาสในการทุจริตของภาครัฐอีกด้วย

การพัฒนาบริการภาครัฐด้านระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ

ภาครัฐโดยกระทรวงการคลังได้ริเริ่มผลักดันแนวคิดระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) ขึ้น โดยเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2558 คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบข้อเสนอของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในงานบริการภาครัฐเพื่อป้องกันการทุจริต เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการตามมาตรการระยะยาว โดยรัฐบาลควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปรับปรุงงานบริการภาครัฐ โดยเฉพาะในระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ และเพิ่มความสะดวกให้แก่ประชาชนที่รับบริการ อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มช่องทางในการติดตามตรวจสอบให้สามารถทำได้ง่ายขึ้น และลดความเสี่ยงต่อการเกิดการทุจริต

ต่อมาในวันที่ 3 กันยายน 2558 กระทรวงการคลังได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ เพื่อศึกษาและจัดทำแนวทางการพัฒนาระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยให้ครอบคลุมการทำธุรกรรมของภาคเอกชน เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจลดต้นทุนในการใช้เงินสดของประเทศ และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการจัดเก็บภาษี โดยเน้นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน (กรมบัญชีกลาง, ม.ป.ป.ก)

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเริ่มเป็นรูปเป็นร่างขึ้นอย่างชัดเจนในวันที่ 22 ธันวาคม 2558 เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan)* และเห็นชอบการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจเป็นประธาน เพื่อผลักดันการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแผนยุทธศาสตร์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว ซึ่งกำหนดให้มีการดำเนินการโครงการสำคัญคู่ขนานกันไปในช่วงเวลาเดียวกัน ได้แก่

* แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) มีจุดมุ่งหมาย คือ ต้องการผลักดันให้ภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาครัฐ มีโอกาสได้ใช้งานระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ด้วยการพัฒนาระบบการชำระเงินของภาครัฐไทยให้เข้าสู่ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-payment) อย่างบูรณาการครบวงจร และยั่งยืน เพื่อให้สามารถรองรับธุรกรรมทางการเงินและกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างสะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น อันเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับศักยภาพในการแข่งขันของภาคธุรกิจ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งสร้างความมั่นคงให้กับระบบบริหารจัดการการเงินการคลัง

1. โครงการระบบรับและโอนเงินพร้อมเพย์

เป็นบริการโอนเงินและรับเงินทางเลือกใหม่ให้แก่ประชาชน ภาคธุรกิจ และหน่วยงานต่าง ๆ เป็นบริการที่เพิ่มขึ้นมาจากการโอนเงินในรูปแบบเดิมที่ให้ประชาชนสามารถเลือกใช้ได้และทำให้ผู้ใช้มีความสะดวกมากขึ้นเพราะระบบรับและโอนเงินพร้อมเพย์จะใช้เลขประจำตัวประชาชน หรือหมายเลขโทรศัพท์มือถือของผู้รับเงิน แทนเลขที่บัญชีเงินฝากธนาคารได้ ทำให้สะดวกและง่ายต่อการจดจำ ซึ่งจะทำให้การรับและโอนเงินระหว่างประชาชนด้วยกันหรือระหว่างประชาชนกับภาคธุรกิจสะดวกมากขึ้น ในขณะที่การจ่ายเงินระหว่างภาครัฐกับประชาชนมีความถูกต้องตรงตัวผู้รับมากขึ้น โครงการระบบรับและโอนเงินพร้อมเพย์จึงถือเป็นการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการทางการเงิน และเป็นพื้นฐานของโครงการบริการทางการเงินอื่นในอนาคต

2. โครงการขยายการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์

เป็นการวางโครงสร้างพื้นฐานให้ประชาชนสามารถใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีค่าธรรมเนียมต่ำ แทนการใช้เงินสด เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชนให้กว้างขวางขึ้นโดยเฉพาะประชาชนในต่างจังหวัด โดยภาครัฐจะรับชำระค่าธรรมเนียมผ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและภาคธุรกิจมากขึ้น และจะกระจายการติดตั้งอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์หลากหลายรูปแบบมากขึ้นทั้งตามร้านค้าและหน่วยงานราชการทั่วประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกและเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและภาคธุรกิจในการชำระเงิน โครงการขยายการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นการส่งเสริมการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แทนการใช้เงินสดในทุกภาคส่วน

3. โครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

เป็นการพัฒนาการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice) และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Receipt) เพื่ออำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนในการจัดทำใบกำกับภาษี รวมทั้งการนำส่งรายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและการนำส่งภาษีเมื่อมีการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment (e-Withholding Tax) ซึ่งจะเป็นการช่วยลดต้นทุน ระยะเวลา และขั้นตอนของภาคเอกชนในการจัดทำเอกสารและการชำระภาษี

4. โครงการ e-Payment ภาครัฐ

เป็นการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม และการพัฒนาระบบการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยส่งเสริมให้มีฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับสวัสดิการของภาครัฐควบคู่กับการจ่ายเงินให้แก่ประชาชนโดยตรงผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ และส่งเสริมการรับจ่ายเงินของหน่วยงานราชการผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถจ่ายเงินสวัสดิการและเงินช่วยเหลือให้แก่ประชาชนได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ลดความผิดพลาด ลดความซ้ำซ้อน และลดโอกาสการทุจริตจากการจ่ายเงินสดหรือเช็ค ซึ่งโครงการ e-Payment ภาครัฐประกอบด้วย 2 โครงการ ได้แก่

4.1 โครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม

เป็นการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางที่ทำให้ภาครัฐสามารถจ่ายเงินสวัสดิการและเงินช่วยเหลือให้แก่ประชาชนที่มีรายได้น้อยหรือผู้ที่ภาครัฐต้องการให้ความช่วยเหลือได้โดยตรง ถึงมือประชาชนอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ถูกกลุ่มเป้าหมาย ไม่เกิดความซ้ำซ้อน และลดข้อผิดพลาด รวมทั้งทำให้ภาครัฐสามารถบริหารจัดการ

และประเมินผลประสิทธิภาพของการจ่ายเงินสวัสดิการและเงินช่วยเหลือเพื่อนำมาจัดสวัสดิการต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ ประชาชนสามารถใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัตรประจำตัวประชาชน เป็นสื่อในการรับเงินสวัสดิการและเงินช่วยเหลือ และยังสามารถนำไปใช้จ่ายผ่านร้านค้าต่าง ๆ หรือนำไปใช้กับบริการต่าง ๆ ของรัฐ เช่น ระบบขนส่งสาธารณะ ระบบรักษาพยาบาล เป็นต้น

4.2 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์

เป็นการเพิ่มช่องทางการให้บริการรับชำระเงินค่าบริการจากประชาชนให้กับส่วนราชการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อหน่วยงานราชการสามารถรับชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเงินของหน่วยงานภาครัฐให้มีความถูกต้อง รวดเร็ว ลดความซ้ำซ้อน เพิ่มความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ลดโอกาสการทุจริต และสามารถติดตามตรวจสอบได้ง่าย ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการชำระเงินโดยรวมของภาครัฐ

5. โครงการการให้ความรู้และส่งเสริมการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

เป็นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมการใช้บริการระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้ทุกหน่วยงานราชการร่วมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชน และออกมาตรการจูงใจประชาชนและผู้ประกอบการ เช่น การให้ส่วนลด/สิทธิพิเศษ/กิจกรรมแคมเปญต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นการใช้บริการระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ แทนเงินสดและเช็ค (กรมบัญชีกลาง, ม.ป.ป.ช; ชวิศา พุ่มดนตรี, 2559; สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, สำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน, 2558)

เห็นได้ว่าแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินเกี่ยวกับระบบการชำระเงินของภาครัฐ (Payment Infrastructure Development) ให้เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างครบวงจร ซึ่งจะใช้รองรับการโอนเงิน การรับเงิน และการจ่ายเงินระหว่างภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐ ให้มีความสะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและการบูรณาการระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax System) การลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อย การบูรณาการระบบสวัสดิการสังคม (Social Welfare) การส่งเสริมเข้าถึงบริการทางการเงิน (Financial Inclusion) และการส่งเสริม e-Payment ในทุกภาคส่วน (Cashless Society) อันจะทำให้ธุรกรรมทางการเงินและกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ดำเนินไปได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น การพัฒนาบริการภาครัฐด้านระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สร้างความมั่นคงให้กับระบบบริหารจัดการการเงินการคลัง นอกจากนี้ ยังช่วยสนับสนุนนโยบายอื่น ๆ ของประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น นโยบาย Digital Economy โครงการระบบตัวร่วม นโยบายกองทุนการออมแห่งชาติ นโยบายการส่งเสริมช่วยเหลือแก่ประชาชนในกรณีต่าง ๆ ของภาครัฐ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นหน้าที่ของภาครัฐในการบริหารราชการแผ่นดินให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์

จากที่ผ่านมามาภาครัฐได้พัฒนาโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อรองรับการรับจ่ายเงินภาครัฐระหว่างหน่วยงานราชการ และระหว่างหน่วยงานราชการกับภาคเอกชนผ่านระบบ KTB Corporate Online และการรับเงินด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครื่อง EDC* และ QR Code แต่ในปัจจุบันภาครัฐได้มีการพัฒนาการรับและจ่ายเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อรองรับภาคประชาชนในการติดต่อทำธุรกรรมทางการเงินกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ โดยเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2561 ภาครัฐโดยกรมบัญชีกลางได้สั่งการให้ส่วนราชการทุกแห่งทั่วประเทศเริ่มใช้งานระบบการรับและจ่ายเงินทางอิเล็กทรอนิกส์พร้อมกันด้วยการชำระเงินผ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ทั้งบัตรเดบิต บัตรเครดิต ตลอดจนการ Scan QR Code ผ่านเครื่อง EDC แทนการรับเงินสดหรือเช็ค เพื่อเพิ่มช่องทางอำนวยความสะดวกสำหรับประชาชนให้ได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย ลดช่องทางการทุจริต และลดภาระของส่วนราชการในการจัดการเงินสด และเช็ค โดยประชาชนที่ไปติดต่อทำธุรกรรมทางการเงินกับส่วนราชการต่าง ๆ เช่น การชำระค่าภาษีต่าง ๆ การชำระค่าธรรมเนียมการต่อใบขับขี่ การชำระภาษีรถยนต์/รถจักรยานยนต์ การชำระค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรมเกี่ยวกับที่ดิน การทำพาสปอร์ต หรืออื่น ๆ ไม่จำเป็นต้องนำเงินสดไปเพราะสามารถใช้

- 1) บัตรเดบิตของทุกธนาคารที่ออกในประเทศไทย (ชำระได้โดยไม่มีค่าธรรมเนียม)
- 2) บัตรเครดิตที่มีสัญลักษณ์ VISA/MASTER ของทุกธนาคาร (ชำระได้โดยมีค่าธรรมเนียมตามที่ธนาคารเรียกเก็บ)
- 3) บัตรอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เช่น บัตร ATM ของธนาคารกรุงไทย (ชำระได้โดยไม่มีค่าธรรมเนียม)
- 4) การสแกน QR CODE บน Mobile Application ของทุกธนาคาร (ชำระได้โดยไม่มีค่าธรรมเนียม) เพื่อชำระค่าบริการต่าง ๆ ได้ทันที

ภาพที่ 1 บัตรต่าง ๆ และ QR Code

ที่มา: คีเตย์ 27 มีนาคม 2561 นี้เป็นต้นไป หน่วยงานภาครัฐก้าวสู่สังคมไร้เงินสด. โดย ธนาคารกรุงไทย, 2561.

* เครื่อง EDC คือ อุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Capture : EDC) หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า เครื่องรับบัตร หรือเครื่องรูดบัตร

กรณีไม่มีบัญชีธนาคาร แต่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ สามารถใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐนี้เป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไปทำธุรกรรมชำระเงินกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ ได้ด้วย

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์

ที่มา: ดีเดย์ 27 มีนาคม 2561 นี้เป็นต้นไป หน่วยงานภาครัฐก้าวสู่สังคมไร้เงินสด. โดย ธนาคารกรุงไทย, 2561.

บัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่อยู่ในมือคนไทย 11.6 ล้านคนตอนนี้ ในบัตรถูกสร้างให้มีกระเป๋าเงิน 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นกระเป๋าเงินสวัสดิการแห่งรัฐที่ภาครัฐเติมเงินให้เพื่อใช้จ่ายตามสิทธิ์ทุกเดือน ในขณะที่ส่วนที่สองเป็นกระเป๋าเงินที่สร้างไว้เพื่อให้ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถเติมเงินส่วนตัวเข้าไปเก็บไว้ใช้จ่ายเหมือนบัตรเดบิตทั่ว ๆ ไป ซึ่งใช้ชำระเงินกับหน่วยงานราชการได้ด้วยเช่นกัน โดยสามารถเติมเงินเข้าบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้ที่ธนาคารกรุงไทยทุกสาขา ในราคา 100-30,000 บาท โดยไม่มีค่าธรรมเนียมเติมเงิน

กรณีที่ไม่มีบัญชีธนาคารและไม่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ สามารถใช้บัตรแบบเติมเงินที่เรียกว่า Cash Card หรือ e-Money Card โดยติดต่อซื้อได้ที่ธนาคารพาณิชย์ทั่วไป หรือที่ธนาคารกรุงไทยซึ่งจะมี Cash Card ที่ชื่อว่า บัตรกรุงไทยพร้อมจ่าย ซึ่งออกมาให้บริการเพื่อการชำระเงินที่หน่วยงานราชการโดยเฉพาะ โดยสามารถซื้อบัตรแล้วเติมเงินได้ที่ธนาคารกรุงไทยทุกสาขา หรือจุดให้บริการธนาคาร ในราคา 1-200,000 บาท โดยไม่มีค่าธรรมเนียมเติมเงิน และสามารถเช็คยอดเงิน/เติมเงินเข้าบัตร/ถอน/โอน ได้ที่เครื่อง ATM และ ADM กรุงไทย (ธนาคารกรุงไทย, 2561)

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการใช้บัตรโดยไม่มีบัญชีธนาคาร และไม่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ที่มา: ดีเดย์ 27 มีนาคม 2561 นี้เป็นต้นไป หน่วยงานภาครัฐก้าวสู่สังคมไร้เงินสด. โดย ธนาคารกรุงไทย, 2561.

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

การพัฒนากระบวนการบริการภาครัฐในทุกภาคส่วนให้สามารถบรรลุถึงผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม ถือเป็นหน้าที่ของภาครัฐในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนและประเทศชาติ ซึ่งการพัฒนากระบวนการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเป็นการพัฒนางานบริการภาครัฐอีกประเภทหนึ่ง ที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้ภาคส่วนต่าง ๆ ก้าวสู่เศรษฐกิจดิจิทัล และเป็นกลไกสำคัญที่จะส่งเสริมให้การบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐก้าวเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) รวมทั้งยังเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

การส่งเสริมงานบริการภาครัฐด้านระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติจะก่อให้เกิดประโยชน์ในหลายภาคส่วน ทั้งภาคประชาชนที่สามารถเข้าถึงบริการการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ได้สะดวกยิ่งขึ้นหากมีช่องทางในการชำระเงินที่หลากหลาย และเพิ่มความปลอดภัยในชีวิตจากความเสี่ยงในการถือเงินสด ภาคธุรกิจที่ชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถช่วยลดต้นทุนการดำเนินงานและกระบวนการในการจัดการบริหารเงินสด และเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพในการทำธุรกิจให้สามารถทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ ได้ ภาครัฐที่มีการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์จะช่วยลดขั้นตอนการดำเนินงานให้สามารถจ่ายเงินสวัสดิการ และเงินช่วยเหลือแก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว คล่องตัว ตรวจสอบได้ง่าย ลดความซับซ้อนและข้อผิดพลาด

ทั้งนี้ การพัฒนางานบริการภาครัฐด้านระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเป็นการตอบโจทย์การปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งมีสาระสำคัญคือการยกระดับบริการภาครัฐให้ทันสมัยและโปร่งใส และในขณะเดียวกันประชาชนต้องได้รับความสะดวกต่อการใช้บริการ ซึ่งภาครัฐกำลังดำเนินการพัฒนางานบริการภาครัฐด้านระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติในรูปแบบที่หลากหลาย และเป็นบริการภาครัฐที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างแท้จริง แต่อย่างไรก็ตาม ภาครัฐยังคงต้องคำนึงถึงพฤติกรรมประชาชนทั่วไปที่อาจยังไม่มีความคุ้นเคยกับระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งภาครัฐอาจต้องใช้เวลาในการส่งเสริมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมชำระเงินของประชาชนจากการใช้เงินสดไปสู่การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งภาครัฐต้องมีการเชื่อมโยงสู่ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติให้สมบูรณ์โดยเร็ว โดยเฉพาะการติดตั้งระบบ Internet Banking เครื่อง EDC และ QR Code ของส่วนราชการทั่วประเทศ เพื่อให้พร้อมรับและจ่ายเงินค่าบริการต่าง ๆ ผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างทั่วถึง เพื่อให้หน่วยงานราชการมีระบบพื้นฐานที่รองรับการปฏิบัติงานได้ครบทุกขั้นตอน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้บริการภาครัฐแก่ประชาชนได้อย่างสมบูรณ์

บรรณานุกรม

- กรมบัญชีกลาง. (27 มีนาคม 2561). กรมบัญชีกลางเพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐ ผู้รัฐบาล
ไร้เงินสด. สืบค้น 2 เมษายน 2561 จาก <https://gnews.apps.go.th/news?news=16362>
_____. (ม.ป.ป.ก). การเพิ่มประสิทธิภาพการรับ-จ่ายเงินภาครัฐ (e-Payment ภาครัฐ). สืบค้น
2 เมษายน 2561 จาก http://www.finance.up.ac.th/Main/FileUpload/การเพิ่มประสิทธิภาพการรับ-จ่ายเงินภาครัฐePayment-ภาครัฐ_636344335870690452.pdf
_____. (ม.ป.ป.ช). National e-Payment. สืบค้น 2 เมษายน 2561 จาก
<http://www.epayment.go.th/home/app/>
- “กรมบัญชีกลาง” เพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐ ผู้รัฐบาลไร้เงินสด. (27 มีนาคม 2561). ประชาชาติ
ธุรกิจ. สืบค้น 2 เมษายน 2561 จาก <https://www.prachachat.net/finance/news-135963>
- กรมบัญชีกลางตั้งเป้า มิ.ย. 61 รับ-จ่ายเงินรัฐเป็นสังคมไร้เงินสด. (27 มีนาคม 2561). สืบค้น 2 เมษายน
2561 จาก http://www.moneychannel.co.th/news_detail/21484/
- ชวีศา พุ่มดนตรี. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้บริการพร้อมเพย์ (PromptPay)
ของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. สืบค้น 2 เมษายน 2561 จาก
http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5802030113_5848_4265.pdf
- ธนาคารกรุงไทย. (22 มีนาคม 2561). ดีเดย์ 27 มีนาคม 2561 นี้เป็นต้นไป หน่วยงานภาครัฐ ก้าวสู่สังคม
ไร้เงินสด. สืบค้น 2 เมษายน 2561 จาก <http://www.bugaboo.tv/watch/374217>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2557). การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (E-Government Payment).
สืบค้น 2 เมษายน 2561 จาก [https://www.bot.or.th/Thai/PaymentSystems/Publication/
PS_Quarterly_Report/Payment%20Systems%20Insight/PS_%20Insight_2014Q3.pdf](https://www.bot.or.th/Thai/PaymentSystems/Publication/PS_Quarterly_Report/Payment%20Systems%20Insight/PS_%20Insight_2014Q3.pdf)
- เริ่มวันแรก ใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์ ชำระค่าบริการหน่วยราชการ. (27 มีนาคม 2561). ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้น
2 เมษายน 2561 จาก <https://www.thairath.co.th/content/1240261>
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, สำนักงานนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน. (22 ธันวาคม 2558).
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ
(National e-Payment Master Plan). สืบค้น 2 เมษายน 2561 จาก
https://www.mof.go.th/home/Press_release/News2015/103.pdf